

VI. Usługi

7. Turystyka na świecie

Turystyka w życiu człowieka

- Potrzeba poznawania odmiennych kultur oraz poszerzania wiedzy o otaczającym świecie kształtowała się i nasilała wraz z rozwojem cywilizacyjnym – ludzie już od starożytności wędrowali w różnych celach (w tym turystycznych).
- Postęp technologiczny szczególnie związany z pojawianiem się nowoczesnych środków transportu, sprawił, że wyjazdy turystyczne możliwe są dla wszystkich i cieszą się coraz większą popularnością.
  - Największy rozwój turystyki – nasilenie się ruchu turystycznego nastąpił w drugiej połowie XX wieku.
  - Obecnie podróże stanowią nieodłączny element życia wielu mieszkańców Ziemi i wpływają na różnorodne dziedziny naszego życia oraz gospodarki.

Rozwój transportu lotniczego daje możliwość dotarcie praktycznie do każdego zakątka na świecie, nawet do tak małych wysp, jak Kandholhu wchodząca w skład archipelagu Malediwów.

Pojęcia: turystyka i turysta

- **Turystyka** – to zjawisko społeczne, polegające na odbywaniu podróży w celach poznawczych, rozrywkowych, wypoczynkowych, leczniczych lub związanych z kultem religijnym, bez podejmowania pracy zarobkowej i osiedlania się.
- **Turysta** – to osoba przybywająca do kraju (lub jakiegoś miejsca w przypadku turystyki krajowej), który nie jest krajem ich stałego miejsca zamieszkania, w jakimkolwiek celu, z wyjątkiem wykonywania w tym kraju odpłatnie zawodu i w której to spędza on przynajmniej 1 dzień.

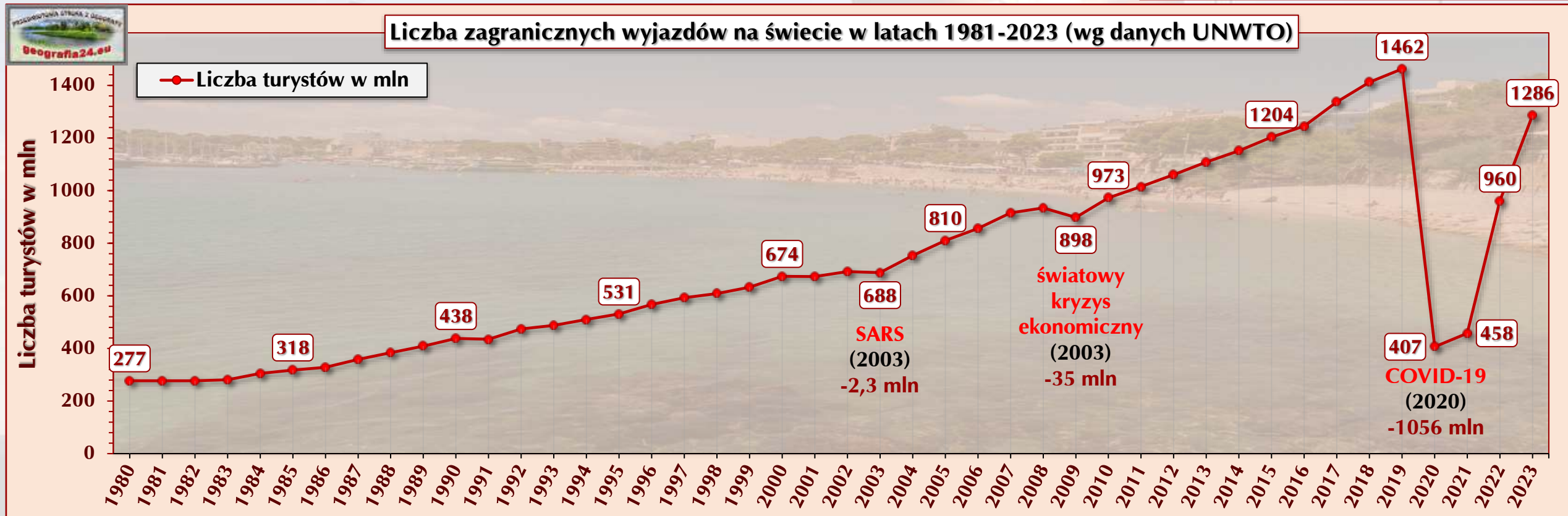

Rozwój turystyki

- Turystyka na skalę masową zaczęła się rozwijać drugiej połowie XX wieku.
- W 1950 r. w międzynarodowym ruchu turystycznym uczestniczyło ok. 30 mln osób,
  - w 2000 r. już aż 674 mln,
  - w 2019 roku – 1462 mln (historyczny rekord),
  - w 2020 r. – 407 mln (spadek w ciągu roku o 1,1 mld osób – skutek COVID-19),
  - w 2023 r. – 1286 mln (odrobiono znaczna część strat spowodowanych pandemią).
- W 2030 roku szacuje się, że będzie w nim uczestniczyło około 1,8 mld osób.

Liczba zagranicznych wyjazdów na świecie w latach 1981-2023 (wg danych UNWTO)

Wpływ pandemii SARS-CoV-2 (COVID-19) na światową turystykę

- W 2020 r. wskutek wystąpienia pandemii COVID-19 światowy ruch turystyczny załamał się.
  - Ruch turystyczny stał się w wielu przypadkach niebezpieczny lub trudne było zachowanie wszelkich środków bezpieczeństwa (to zniechęcało).
- Na świecie nastąpił, nigdy wcześniej nie notowany, spadek liczby podróży turystycznych wynoszący około 72% w stosunku do poprzedniego, 2019 roku.
  - Dla przykładu w samym kwietniu i maju 2020 r. globalny ruch turystyczny spadł o około 98% (większość kurortów na świecie została zamknięta).
- Pierwsze ożywienie w ruchu turystycznym zanotowaliśmy w czerwcu oraz lipcu 2020 r.
  - Niestety we wrześniu większość obiektów, ze względu na wystąpienie "drugiej fali pandemii", ponownie się zamknęła.
- Ruch turystyczny wyraźnie "odżył" w 2022 i 2023 r.
  - Przyszłość (stan na marzec 2024 roku) jest dość optymistyczna – być może w tym lub kolejnym roku pobijemy rekordowy, przed pandemiczny 2019 r. (do końca 2023 r. odrobiliśmy już 88% strat).

Czynniki wpływające na rozwój turystyki

1. Wzrost zamożności obywateli niektórych państw.

- Istnieje bardzo silna współzależność między stopniem rozwoju gospodarczego państw (w wyjazdach turystycznych, zwłaszcza zagranicznych, zdecydowanie dominują ludzie bogaci) a tzw. stopniem aktywności turystycznej społeczeństw (odsetkiem mieszkańców danego kraju wyjeżdżających na wakacje) – najaktywniejsi turystycznie są:
  - z narodów europejskich: Niemcy, Szwajcarzy, Anglicy, Niderlandczycy, Włosi, Skandynawowie oraz Polacy;
  - spośród narodów innych kontynentów: Amerykanie, Australijczycy, Japończycy i obywatele Korei Południowej.
- Wpływa ponadto na zwiększenie przeciętnej długości trwania życia ludzkiego, co powoduje wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym, w pełni sprawnych fizycznie i umysłowo (często dysponujących znacznymi środkami finansowymi), którzy po przejściu na emeryturę intensywnie wykorzystują czas wolny na podróże.

Czynniki wpływające na rozwój turystyki

2. **Wydłużenie czasu wolnego od pracy** (m.in. wolne soboty, dłuższe urlopy).

- Niniejsze kwestie zależą od polityki społecznej danego państwa.
- Obywatele Malty i Austrii dysponują najdłuższymi urlopami wypoczynkowymi.
  - W ciągu roku przysługuje im razem ze świętami 38 dni płatnych i wolnych od pracy.
- Dość długo w Europie mogą odpoczywać jeszcze mieszkańcy Polski i Grecji (37 dni).

Czynniki wpływające na rozwój turystyki

3. **Rozwój transportu** – w szczególności lotnictwa.

- Spowodował on wzrost szybkości i komfortu oraz bezpieczeństwa podróży.
- Bardzo duże znaczenie miało obniżenie kosztów transportu, zwiększające masowość turystyki:
  - W przypadku linii lotniczych duże znaczenie miało pojawienie się tzw. tanich przewoźników lotniczych.
- Obecnie turyści najczęściej poruszają się:
  - na relatywnie krótkich trasach autokarami i samochodami osobowymi,
  - na dalszych trasach pociągami i samolotami,
  - w podróżach morskich promami pasażerskimi i luksusowo wyposażonymi statkami,
  - na miejscu – innymi, tańszymi środkami lokomocji:
    - np. rowerem, motocyklem czy kajakiem.
- Rozwój miast sprawiły, że nieodzownym warunkiem regeneracji sił psychicznych i fizycznych człowieka stały się tzw. weekendowe wyjazdy wypoczynkowe mieszkańców poza strefy miejskie.

Czynniki wpływające na rozwój turystyki

4. Ograniczenie formalności związanych z podróżami do innych krajów, np.:

- upadek ustroju komunistycznego w Polsce i innych krajów Europy Środkowej i Wschodniej;
  - zmiana ustroju politycznego po 1989 roku przyczyniła się do zwiększenia swobód obywatelskich, w tym prawa do swobodnego podróżowania;
- otwarcie granic dla mieszkańców Unii Europejskiej;
- wprowadzenie euro w niektórych krajach Unii Europejskiej.

Czynniki wpływające na rozwój turystyki

5. Chęć poznania innych krajów, narodów, ich obyczajów, zabytków i często imponujących współczesnych osiągnięć.

- Poszerza się ona w miarę wzrostu poziomu wykształcenia i rozwoju kultury.
- Od starożytności zdawano sobie sprawę z tego, że podróżowanie poszerza światopogląd i wzbogaca wiedzę.
- Potwierdza to stara chińska maksyma: **“lepiej raz zobaczyć niż sto razy usłyszeć”**.
- Podróżowanie przyczynia się do wzajemnego poznawania się ludzi, do lepszego zrozumienia oraz nawiązywania przyjaźni między narodami.
- Zmniejsza to, w pewnym stopniu, ryzyko konfliktów – turystyka stanowi więc czynnik politycznej integracji świata.

Dziki zakątek – gdzieś na świecie

Karnawał w Rio de Janeiro

Czynniki wpływające na rozwój turystyki

6. Polityka państw.

- Liberalizacja przepisów celno-wizowych, intensywna reklama walorów turystycznych przyczyniły się w wielu krajach do wyraźnego wzrostu zagranicznej turystyki przyjazdowej a tym samym do rozwoju danego kraju.

Do USA bez wizy

Od 11 listopada 2019 r. Polacy będą mogli podróżować do USA w celach turystycznych i biznesowych na okres do 90 dni bez ubiegania się o wizę.

VISA WAIVER PROGRAM*

- kraje europejskie uczestniczące w programie Visa Waiver, który pozwala na przyjazd do USA na 90 dni bez wizej
- kraje UE poza programem

*Poza mapą: Australia, Brunei, Chile, Islandia, Japonia, Korea Półd., Nowa Zelandia, Singapur, Tajwan;

Źródło: Departament Bezpieczeństwa Krajowego Stanów Zjednoczonych

Czynniki wpływające na rozwój turystyki

7. Koniunktura na świecie.

- Kryzys i związane z tym problemy finansowe danego kraju ograniczają rozwój turystyki:
  - np. **kryzys gospodarczy w latach 2008-2012** w strefie EURO (oraz na świecie), a w szczególności w Grecji, Hiszpanii i Włoszech – państwach o dużym znaczeniu turystyki.
  - W Polsce w 2012 r. spowodował on upadek wielu biur podróży.
- Największy jednak kryzys miał miejsce w 2020 r. w wyniku **pandemii SARS-CoV-2**.
  - Doprowadził on do załamania się ruchu turystycznego (niemal wszyscy touroperatorzy zanotowali straty; większość państw udzieliła wsparcia firmom branży turystycznej).

Czynniki wpływające na rozwój turystyki

8. Reklama oraz zróżnicowanie oferty turystycznej.

- Obecnie katalog oferty turystycznej biur podróży zapewnia szerokie możliwości na spędzenie wolnego czasu.
- Duże znaczenie ma obecnie łatwość dotarcia do odbiorcy poprzez:
  - liczne oddziały biur podróży,
  - reklamę w środkach masowego przekazu,
  - Internet.

Czynniki wpływające na rozwój turystyki

9. Konflikty zbrojne.

- **Konflikty międzynarodowe i wewnętrzne** przyczyniają się do gwałtownego załamania przyjazdów turystycznych do danego regionu czy kraju.
- Przykładami mogą być:
  - stan wojenny w Polsce,
  - konflikty zbrojne w Iraku i Afganistanie,
  - wojna domowa w b. Jugosławii,
  - dążenia narodowo-wyzwoleńcze w krajach Afryki Północnej: Egipcie i Algierii (w okresie “wiosny arabskiej”).
  - konflikt żydowsko-arabski w Palestynie.
- Do ograniczenia ruchu turystycznego przyczynić się też mogą:
  - **terroryzm**, np. zamachy terrorystyczne Al-Kaidy, dżihadystów, Państwa Islamskiego i innych radykalnych organizacji,
  - **brak poczucia bezpieczeństwa** związany z np. napadami rabunkowymi,
  - **zagrożenie epidemiologiczne**, np. **epidemie SARS i ptasiej grypy** w krajach Azji Południowo-Wschodniej, **eboli** w Afryce oraz **pandemii SARS-CoV-2** na całym świecie,
  - **klęski żywiołowe**, np. tsunami, z 2004 r. w Indonezji,
  - **zanieczyszczenie środowiska przyrodniczego**.

Zamach terrorystyczny w Tunezji w 2015 r. przyczynił się do spadku turystów odwiedzających te państwo. Do niedawna kurorty turystyczne były stosunkowo bezpiecznymi miejscami, wolnymi od zamachów.

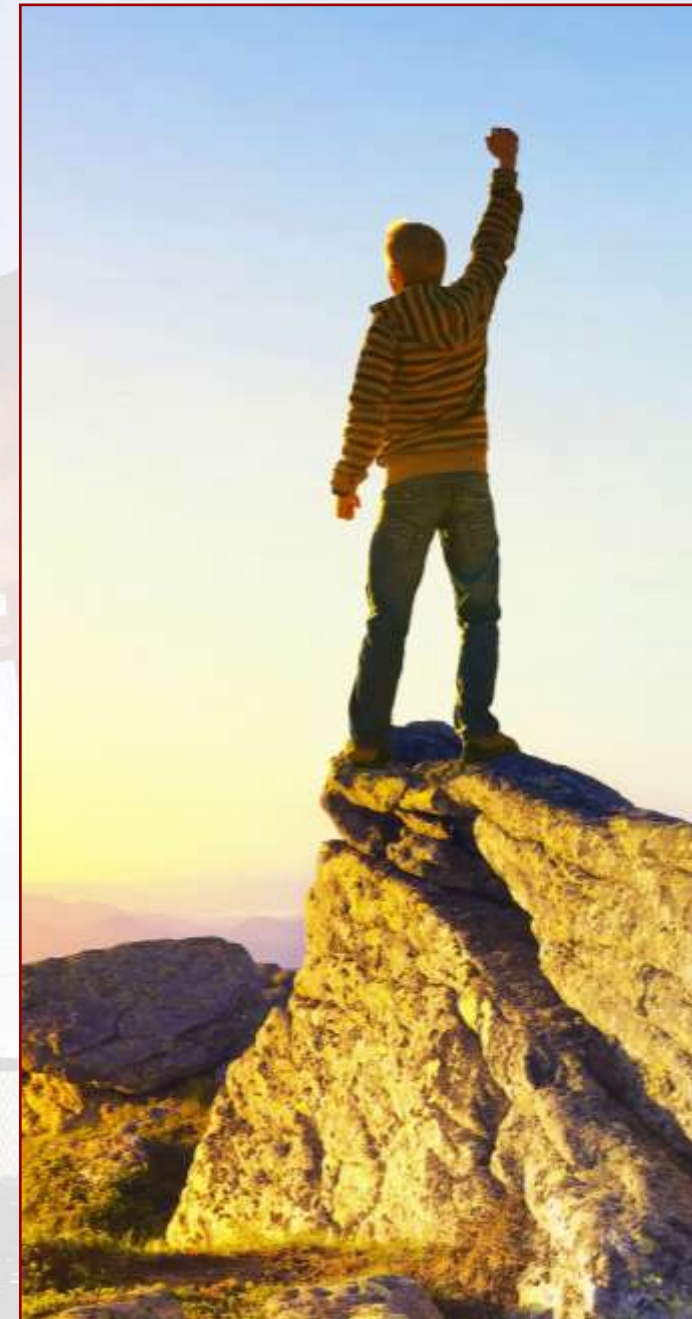
Rodzaje turystyki

- Obecnie istnieje kilka powszechnie używanych **klasyfikacji turystyki**.
- Złożoność tego zagadnienia powoduje jednak, że każda z nich odnosi się tylko do konkretnego czynnika,
- np. środka transportu, miejsca zakwaterowania czy czasu wyjazdu.

Kryterium klasyfikacji	Rodzaje turystyki
Zasięg przestrzenny	krajowa, zagraniczna (międzynarodowa)
Czas trwania	krótkoterminowa (trwająca do trzech noclegów) i długoterminowa
Środek transportu	piesza, rowerowa, samochodowa, autokarowa, kolejowa, wodna, promowa, lotnicza
Zakwaterowanie	hotelowa i parahotelowa (kempingowa, apartamentowa)
Czas wyjazdu	urlopowa, letnia, zimowa, świąteczna, wakacyjna, weekendowa
Forma organizacji	zorganizowana (świadczą je biura podróży) i niezorganizowana (organizatorem jest sam turysta)
Rodzaj środowiska	wiejska (agroturystyka), miejska, podmiejska, górską, nadmorska, na obszarach chronionych
Uczestnicy turystyki	dzieci, młodzieży, emerytów, studentów mieszkańców miast, wsi ludzi bogatych, zdrowych, niepełnosprawnych
Powszechność uczestnictwa	masowa (popularna) i kwalifikowana
Wykorzystany sprzęt turystyczny	rowerowa, żeglarska, kajakowa i narciarska
Finansowanie uczestnictwa	komercyjna (koszt pokrywany przez uczestnika) i socjalna (z częściowym lub całkowitym dofinansowaniem np. pracodawcy)

Rodzaje turystyki wg celu podróży

- W geografii najczęściej stosowanym kryterium podziału jest główny **cel podróży**.
- Na tej podstawie wyróżnia się zwykle turystykę:
  - **poznawczą** – polegającą na zwiedzaniu miejsc oraz poszerzaniu wiedzy, obejmuje: **turystykę przyrodniczą, krajoznawczą, kulturową, lingwistyczną, wolontariuszy**;
  - **wypoczynkową (urlopową)** – obejmującą wyjazdy rekreacyjne (bierny wypoczynek),
    - specyficzną odmianą jest **agroturystyka (wiejska)** – związana z wypoczynkiem na wsi,
  - **zdrowotną (lecniczą)** – obejmującą wyjazdy do uzdrowisk w celu polepszenia stanu zdrowia (np.: **turystyka spa, medyczna i uzdrowiskowa**),
  - **biznesową** – podróże służbowe, szkolenia połączone z wypoczynkiem w gronie współpracowników lub partnerów w interesach (turystyka targowa, korporacyjna i kongresowa i motywacyjna),
  - **handlową (zakupową)** – rozwijającą się na granicach i w strefach wolnocłowych i występującą w sezonie dużych przecen w sklepach (wyprzedaży),
  - **kongresową (konferencyjną)** – obejmującą różnego rodzaju zjazdy, seminaria, szkolenia i kongresy – uczestnikami są zwykle osoby pracujące,
  - **sportową** – w celu czynnego uprawiania sportu lub udziału w zawodach sportowych,
  - **pielgrzymkową (religijną)** – to wędrówki wynikające z motywów religijnych,
  - **kulturoznawczą** – obejmującą odwiedzanie miejsc ważnych ze względów kulturowych (wystawy, targi), artystycznych (festiwale) i historycznych,
  - **rodzinną (towarzyską)**,
  - **kwalifikowaną (wyspecjalizowaną)** – związana ze sportem wyczynowym.

Turystyka wypoczynkowa

- **Turystyka wypoczynkowa** – celem wyjazdu jest bierny wypoczynek;
- jest ona często określana wyrażeniem “**3S**” od angielskich słów: **Sun** (słońce), **Sea** (morze), **Sand** (piasek);
- w jej obrębie wyróżniamy następujące odmiany turystyki wypoczynkowej:
  - **agroturystyka (turystyka wiejska)** – oznaczająca wypoczynek na terenach wiejskich,
  - **morska** – odbywająca się na wybrzeżach lub na wodach pełnego morza (na statkach, promach i jachtach morskich),
  - **rozrywkowa** – ukierunkowana na zabawę, np. w *Disneylandzie*,
  - **handlowa (turystyka zakupowa)** – w której głównym celem jest nabycie określonych towarów (np. w centrach handlowych i obiektach usługowych),
  - **clubbing (turystyka zabawy)** – to wszelki udział w zabawach klubowych, występujący przede wszystkim wśród młodzieży,
  - **erotyczna (seksoturystyka)** – obejmująca różnorodne wyjazdy związane z nawiązywaniem bliskich kontaktów seksualnych.

Turystyka kwalifikowana

- **Turystyka kwalifikowana** – stanowi specyficzny rodzaj aktywnego wypoczynku.
- Wymaga ona od turysty m.in.:
  - odpowiedniej kondycji,
  - określonych umiejętności,
  - odpowiedniego przygotowania,
    - bardzo często także specjalistycznego sprzętu.
- Turystykę kwalifikowaną uprawiać można:
  - indywidualnie i zespołowo,
  - w grupach nieformalnych i zorganizowanych,
  - niekiedy w połączeniu z elementami współzawodnictwa.
- Obejmuje m.in.:
  - **turystykę pieszą (nizinną i górską), rowerową (kolarską), narciarską, jeździecką (konną), żeglarską, nurkową, kajakową, motocyklową, speleologiczną (jaskiniową), przygodową (tzw. podróż w nieznane), survival i wspinaczkę wysokogórską.**

Atrakcyjność turystyczna

- **Atrakcyjność turystyczna** – decyduje w znacznej mierze o liczbie przyjazdów do określonych państw czy regionów.
- Składają się na nią:
  - **walory turystyczne** – pełnią rolę zachęty do przybycia potencjalnego turysty,
  - **infrastruktura turystyczna** – zapewnia turyście łatwe przybycie i komfortowy pobyt.
- Największym zainteresowaniem turystów cieszą się zwłaszcza miejsca, w których oba te czynniki są dobrze rozwinięte.

Dubaj w Zjednoczonych Emiratach Arabskich, położony nad Zatoką Perską

Walory turystyczne

- **Walory turystyczne** – wyjątkowo atrakcyjne dla przyjezdnych elementy środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego, dzielące się na:
  - **walory przyrodnicze**, do których zaliczamy:
    - w obrębie **turystyki masowej**, np. tereny górskie, morze i jego brzeg, wody śródlądowe i inne tereny atrakcyjne krajobrazowo;
    - w obrębie **turystyki kwalifikowanej**, np. ścianki skalne dla turystyki wspinaczkowej, jaskinie dla speleologii, wody dla wędkarstwa i żeglugi oraz zbocza dla lotniarstwa;
  - tym samym ważnym elementem w obrębie tych walorów są odpowiednie warunki:
    - rzeźba terenu, klimat, zbiorniki i ciekły wodne, stopień czystości środowiska naturalnego, obszary chronione, obiekty naturalne (np. jaskinie);
  - **walory pozaprzyrodnicze** (zwane **walorami kulturowymi**),
    - w obrębie **turystyki masowej**, np. obiekty typu: zabytki, miejsca kultu religijnego, centra handlowe, wykopaliska archeologiczne, imprezy kulturalne;
    - w obrębie **turystyki kwalifikowanej**, np. specjalistyczne muzea.

Chiny – kraj posiadający prawdopodobnie każdy walor turystyczny

Wola Park – hipermarket w Warszawie, przyciągający turystów z całej Polski.

Infrastruktura turystyczna

- **Infrastruktura turystyczna** – wpływa na atrakcyjność danego obszaru poprzez różne obiekty i urządzenia turystyczne:
  - **baza noclegowa** – zaspokaja potrzebę snu,
    - np. hotele, pensjonaty, domy wycieczkowe, schroniska, kempingi, pola biwakowe, kwatery, pokoje turystyczne, ośrodki wczasowe, kolonijne i szkoleniowo-wypoczynkowe;
  - **obiekty gastronomiczne** – zaspokaja potrzeby żywieniowe turystów, np. restauracje, bary, kawiarnie, puby, herbaciarnie, pijalnie, smażalnie;
  - **baza towarzysząca** – podnosi atrakcyjność oraz zapewnia bezpieczeństwo, poprzez:
    - **urządzenia turystyczne**, np. kąpieliska (baseny), kolejki linowe, wyciągi narciarskie, trasy turystyczne, lodowiska, boiska i wypożyczalnie sprzętu turystycznego,
    - **urządzenia paraturystyczne** obejmujące:
      - **infrastrukturę techniczną**, np. sieć wodociągowa i kanalizacyjna,
      - **infrastrukturę społeczną**, np. placówki służby zdrowia i kultury;
  - **infrastruktura komunikacyjna** (dostępność turystyczna) – zapewnia dojazd do danego regionu turystycznego oraz dogodnie poruszanie się po nim, obejmuje ona wszelkiego rodzaju ciągi komunikacyjne i urządzenia, np. drogi, koleje, lotniska.

Dokąd jeździmy?

- **Ocena atrakcyjności turystycznej** jest subiektywna – istnieją jednak na świecie miejsca, które przyciągają turystów w szczególny sposób, np.:
  - **wybrzeża ciepłych mórz**, np.
    - **Morza Śródziemnego** (szczególnie Lazurowe Wybrzeże), **Morza Czarnego, Morza Czerwonego, Morza Karaibskiego, Tahiti i Hawaje**, wybrzeża mórz należących do **Indonezji i Malezji**,
    - w turystyce krajowej Polaków – **Morze Bałtyckie**;
  - **obszary górskie**,
    - **Alpy, Pireneje, Himalaje, Tien-Szan, Kaukaz, Andy, Appalachy, Góry Skaliste, Sierra Nevada, Alpy Australijskie**,
    - w turystyce krajowej Polaków – **Tatry** wchodzące w skład Karpat oraz w mniejszym stopniu **Sudety i Góry Świętokrzyskie**.

Dokąd jeździmy?

→ Bardzo popularne wśród turystów są także:

→ **ośrodki kultury i sztuki,**

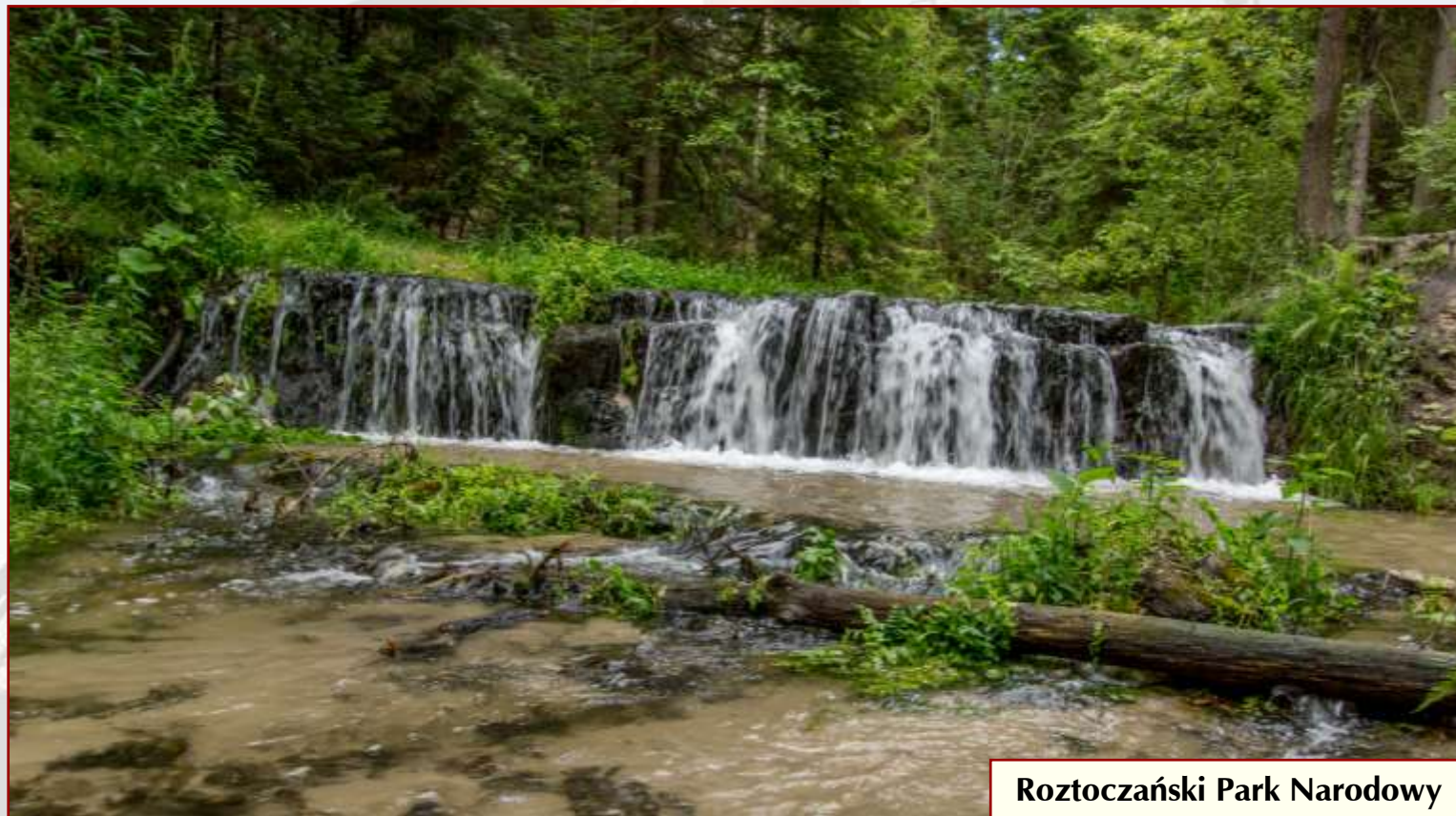
→ np. **Rzym, Paryż, Londyn, Ateny, Moskwa, Petersburg, Berlin, Praga, Budapeszt, Wenecja, Monte Carlo, Monako, Nowy York, Bombaj, Kair, Sztambuł, Meksyk, Pekin, Tokio, Rio de Janeiro, Los Angeles,**

→ w turystyce krajowej Polaków – **Kraków, Wrocław, Gdańsk i Warszawa** oraz inne mniejsze miejscowości turystyczne, m.in.: **Zamość, Oświęcim, Kazimierz Dolny, Malbork, Baranów Sandomierski, Łańcut, Lidzbark Warmiński;**

→ **parki narodowe i rezerваты** z rzadkimi i indywidualnymi przedstawicielami fauny i flory,

→ np. w **Tanzanii, Kenii, Ugandzie, Zimbabwie, Namibii i RPA** (safari afrykańskie),

→ w turystyce krajowej Polaków – **Białowiecki PN, Kampinoski PN, Tatrzański PN i Poleski PN.**

Roztoczański Park Narodowy

Dokąd jeździmy?

→ Turyści odwiedzają ważne **ośrodki kultu religijnego**, np.:

→ **chrześcijanie**:

→ **Watykan**, **Włochy** (Asyż, San Giovanni Rotondo i Loreto), **Portugalia** (Fatima), **Francja** (Lourdes), **Hiszpania** (Santiago de Compostela, Montserrat), **Izrael** (Jerozolima), **Meksyk** (Guadalupe) oraz **Polska** (dla **katolików**: Częstochowa, Kalwaria Zebrzydowska, Niepokalanów, Licheń, Święta Lipka, Góra Świętej Anny, Krzeszów, Wambierzyce i Trzebnica oraz dla **prawosławnych** – Góra Grabarka i Jabłeczna),

→ **judaiści**:

→ **Izrael** (Jerozolima i Galilea) oraz **Polska** (Kraków i Leżajsk),

→ **muzułmanie** (wyznawców islamu):

→ **Arabia Saudyjska** (Mekka i Medyna), **Izrael** (Jerozolima), Syria (Damaszek) oraz **Polska** (Bohoniki i Kruszyniany),

→ **hinduiści**:

→ **Indie** (Waranasi, nazywany dawniej Benares oraz Kuszingara),

→ **buddyści**:

→ **Chiny** (Lhasa) i **Pakistan** (Peszawar).

Jerozolima

Fatima

Wybrane obiekty geoturystyczne na świecie

- Ważne dla turystów są też inne, indywidualne **obiekty geoturystyczne**:
  - w **Europie**: wulkan Wezuwiusz i Etna we Włoszech, fiordy w Norwegii, klify w Normandii, jaskinie w Chorwacji, Słowenii i Słowacji, Posąg Zeusa w Olimpii w Grecji, Koloseum w Rzymie;
  - w **Azji**: Jezioro Bajkał w Rosji, Morze Martwe w Izraelu, Wielki Mur Chiński w Chinach, Wiszące ogrody Semiramidy w Iraku (dawniej w Babilonie), Świątynia Artemidy w Efezie w Turcji, Mauzoleum w Halikarnasie (obecnie Bodrum) w Turcji, Kolos Rodyjski w Grecji, Tadź Mahal w Agrze w Indiach;
  - w **Afryce**: piramidy w Egipcie (np. piramida Cheopsa w Gizie), latarnia morska na Faros w Egipcie, pustynia Sahara, wulkan Kilimandżaro w Tanzanii;
  - w **Ameryce Północnej**: Park Yellowstone, Wielki Kanion Kolorado, wodospad Niagara i Las Vegas w USA oraz Chichén Itzá w Meksyku;
  - w **Ameryce Południowej**: Machu Picchu i Jezioro Titicaca w Peru, wodospad Iguaçu na granicy Brazylii i Argentyny;
  - w **Australii**: Wielka Rafa Koralowa w Australii.

Yellowstone

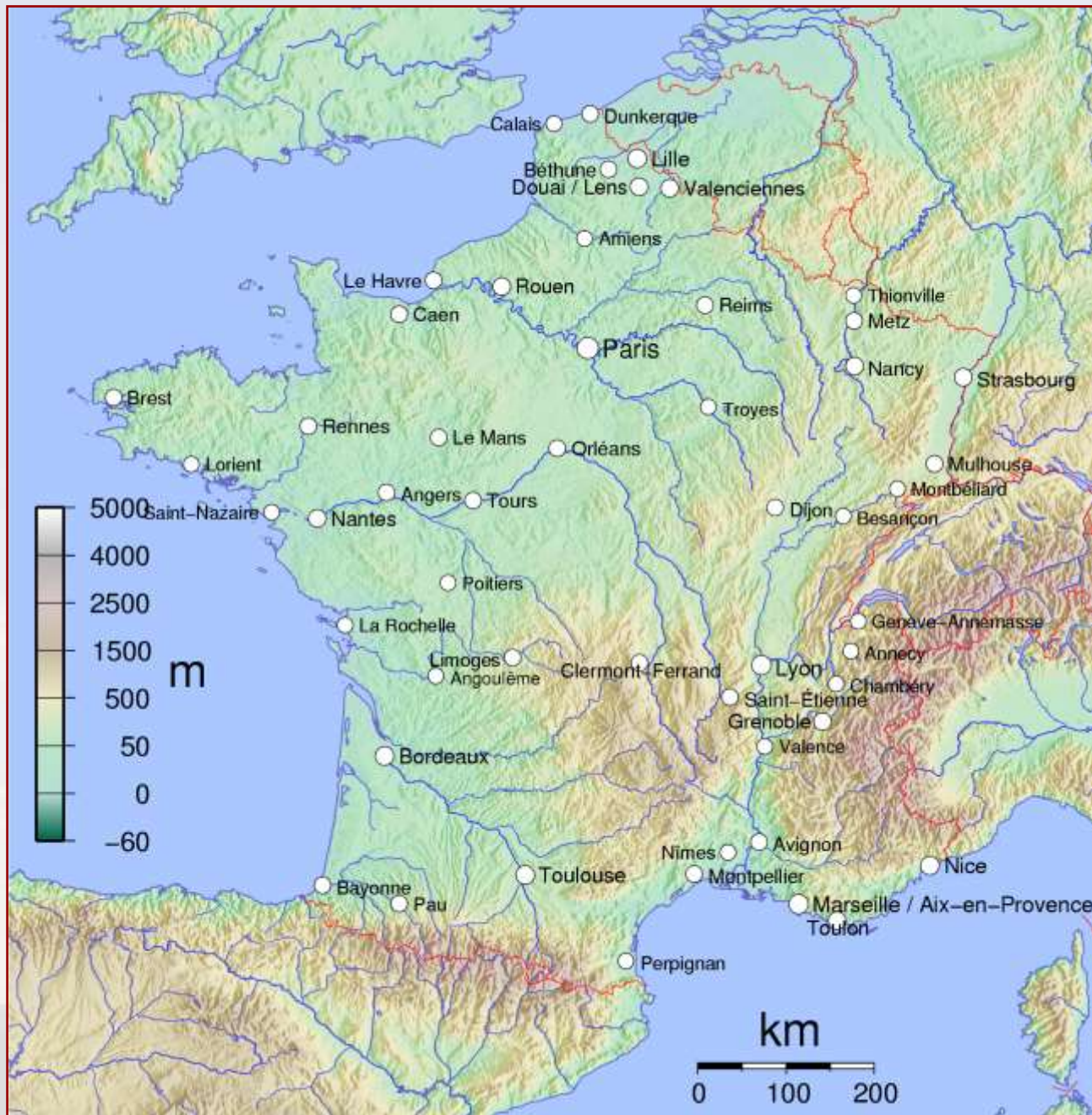
Las Vegas

Regiony turystyczne świata: **Europa**

- Regionem obsługującym największą ilość turystów na świecie jest **Europa** (ponad 50% ruchu turystycznego), a przede wszystkim:
  - **Francja** (89,4 mln w 2019 r. i 79,4 mln w 2022 r.) – 1 miejsce na świecie od wielu lat,
  - **Hiszpania** (83,7 mln w 2019 r. i 71,7 mln w 2022 r.) – 2 miejsce,
  - **Włochy** (64,5 mln w 2019 r. i 49,9 mln w 2022 r.) – 5 miejsce,
  - **Wielka Brytania** (39,4 mln w 2019 r. i 30,7 mln w 2022 r.),
  - **Niemcy** (39,6 mln w 2019 r. i 28,5 mln w 2022 r.),
  - **Grecja** (31,3 mln w 2019 r. i 27,8 mln w 2022 r.),
  - dalsze pozycje zajmują: **Austria, Portugalia, Holandia, Polska** (21,2 mln w 2019 r. i 16,0 mln w 2022 r.), **Chorwacja, Dania, Rumunia, Węgry, Szwajcaria, Belgia, Albania, Szwecja i Bułgaria.**
- Turystów przyciągają do państw europejskich:
  - zróżnicowane warunki naturalne (morza, góry i pojezierza),
  - cenne zabytki,
  - ciekawe wydarzenia kulturalne
  - dobrze rozwinięta infrastruktura turystyczna.
- Liczbę odwiedzających mogą zawyżać nieco osoby podejmujące nielegalną pracę.
- Dużą część turystów stanowią Europejczycy podróżujący po swoim kontynencie.

Atrakcyjność turystyczna **Francji**

- Zróżnicowane warunki naturalne, ślady burzliwej historii, liczne dzieła architektury i sztuki, a także doskonała kuchnia powodują, że Francja jest najchętniej odwiedzanym krajem na świecie.
- Liczba odwiedzających ją każdego roku turystów ponad dwukrotnie przewyższa liczbę mieszkańców Polski.

Atrakcyjność turystyczna **Francji**

→ Francja dysponuje zróżnicowanymi i wartościowymi **walorami przyrodniczymi**:

→ dostępem do:

→ **Morza Śródziemnego** i dobrze zagospodarowanym **Lazurowym Wybrzeżem**,

→ **Oceanu Atlantyckiego**,

→ terenami górkimi w:

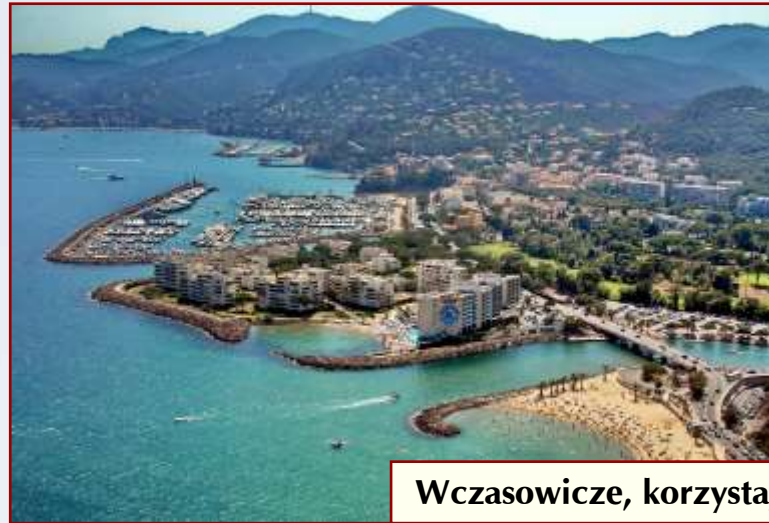
→ **Alpach** m.in.:

→ Grenoble,

→ Chamonix;

→ **Pirenejach**.

→ Dodatkowo należy podkreślić rolę ciepłego podzwrotnikowego, śródziemnomorskiego klimatu sprzyjającemu wypoczynkowi w kurortach południowej Francji.

Wczasowicze, korzystający z dogodnego klimatu.

Alpy Francuskie, umożliwiają rozwój sportów i turystyki zimowej.

Atrakcyjność turystyczna **Francji**

Korsyka – odznaczająca się specyficznym górzystym ukształtowaniem terenu oraz odrębnością kulturową.

Najważniejsze ośrodki to:

- miasto Ajaccio (miejsce urodzenia Napoleona Bonaparte,
- Bastia (średniowieczna twierdza z XVI wieku – zdjęcie poniżej).

Lazurowe Wybrzeże, zwane także **Riwierą Francuską** – rozwinęło się w XIX wieku dzięki przyjazdom bogatych turystów (Brytyjczykom, Niemcom i Rosjanom), którzy wtedy przyjeżdżali tu na zimowy wypoczynek. Obecnie szczególnie duży napływ turystów obserwowany jest w sezonie letnim.

Najważniejszymi ośrodkami są:

- Tuluza,
- Saint-Tropez,
- Cannes (na zdjęciu),
- Nica,
- Monako,
- Monte Carlo.

Atrakcyjność turystyczna **Francji**

- Francja posiada także zróżnicowane **walory pozaprzyrodnicze**:
  - w **Pirenejach** na szczególną uwagę zasługuje **Lourdes** – bardzo ważny w skali międzynarodowej ośrodek kultu religijnego;
  - liczne **zamki** – kilkaset średniowiecznych i renesansowych zamków znajduje się w środkowej części doliny Loary (obszar ten został wpisany na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO);
  - liczne **teatry** oraz **muzea**,
    - np. w Nicei znajduje się ponad 100 muzeów i 150 galerii prezentujących zbiory takich artystów jak: Degas, Renoir, Monet, Warhol, Chagall;
  - liczne **festiwale**, **targi** oraz **kongresy**,
    - np. **festiwal Filmowy w Cannes** – prestiżowy międzynarodowy festiwal filmowy, który odbywa się od 1946 w położonym na Lazurowym Wybrzeżu mieście Cannes.

Zamek w Chambord

Sanktuarium maryjne w Lourdes, odwiedzane rocznie przez 6 mln osób z całego świata.

Festiwal Filmowy w Cannes

Atrakcyjność turystyczna **Francji**

→ Największym francuskim centrum turystycznym jest **Paryż** będący światową “**stolicą mody**”, miejscem licznych **kongresów międzynarodowych** i miastem dysponującym ogromnymi **walorami pozaprzyrodniczymi**:

→ licznymi **zabytkami**, m.in.:

- **Wersal**,
- **Łuk Triumfalny**,
- **Katedra Notre Dame**,
- **wieża Eiffla** – która jest najczęściej odwiedzanym obiektem turystycznym świata,
- bogactwem **zbiorów muzealnych**,
- przede wszystkim **Luwr**,
- doskonałą **kuchnię**
- różnymi **formami rozrywki**,
- np. słynnymi **kabaretami**.

We francuskich kawiarenkach panuje niepowtarzalna atmosfera.

Wersal - miejsca rezydencji królów francuskich od 1682 r.

Katedrę Notre Dame budowano niemal 170 lat. Posiada liczne witraże, rozety i pięknie bijące dzwony.

Wieża Eiffla w Paryżu, zbudowana w 1889 r.

Atrakcyjność turystyczna **Włoch**

Riwiera Włoska – znajduje się nad Morzem Liguryjskim (jest to przedłużenie Lazurowego Wybrzeża). Panują na niej wspaniałe warunki do rozwoju turystyki wypoczynkowej. Istnieje tu wiele znanych kurortów i kąpielisk, często o międzynarodowej sławie.

Najważniejszymi ośrodkami są:

- San Remo (odbywają się tu festiwale piosenki włoskiej),
- Portofino (widoczne na zdjęciu),
- Varazze.

Riwiera Adriatycka – obszar turystyczny we Włoszech z licznymi kurortami i kąpieliskami, m.in.: Rimini (na zdjęciach plaża i Łuk Augusta), Riccione.

Atrakcyjność turystyczna **Włoch**

Sycylia – największa wyspa na Morzu Śródziemnym o wybitnym znaczeniu turystycznym z ważnymi miejscowościami turystycznymi: Palermo, Syrakuzy i Katania. Największą atrakcją jest wulkan Etna.

Etna – leżący na wyspie Sycylia, największy wulkan (stratowulkan) w Europie, od 2013 roku wpisany na listę światowego dziedzictwa UNESCO. Jest to czynny wulkan (od około 1500 r. p. n. e. było już ponad 200 wybuchów).

Wyspy Liparyjskie – to archipelag małych wysp wulkanicznych, leżący na północ od Sycylii z czynnymi wulkanami Vulcano (widoczna na zdjęciu; widoczne są także zapadłe kaldery) i Stromboli.

Atrakcyjność turystyczna **Włoch**

Rzym – symbol chrześcijaństwa, na terenie którego zachowało się z okresu starożytności, m.in. ruiny Forum Romanum, Koloseum, Panteon (przebudowany w kościół Santa Maria Rotonda), łuk Tytusa, mauzoleum Hadriana, kolumna Trajana. Miasto to słynie z licznych kościołów, reprezentujących wszystkie ważne style architektoniczne, m.in.: średniowieczne kościoły Santa Sabina i Santa Maria Maggiore, renesansowa bazylika św. Piotra (położona na terenie Watykanu), barokowy kościół Sant' Agnese. Na uwagę zasługują także Schody Hiszpańskie w stylu rokokowym, biegnące z Placu Hiszpańskiego w kierunku kościoła Św. Trójcy.

Forum Romanum – starożytny plac miejski, położony w otoczeniu wzgórz. W jego obrębie leżą świątynie: Saturna, Romulusa, Westy, Wenus i Romy, Cezara, Kastora i Polluksa, Zgody; bazyliki: Emiliusza, Juliana; łuki triumfalne: Tytusa, Augusta.

Koloseum, Amfiteatr Flawiuszów – wzniesiony w II połowie I wieku n.e. (odbywały się tu igrzyska, w tym walki gladiatorów).

Panteon – świątynia poświęcona bóstwom planetarnym.

Bazylika św. Piotra – świątynia na Watykanie, zbudowana w XVI/XVII wieku.

Mauzoleum Hadriana (Zamek Świętego Anioła) – grobowiec przeznaczony dla cesarza Hadriana.

Atrakcyjność turystyczna **Wielkiej Brytanii**

Londyn – bardzo ważne miejsce turystyczne na świecie z licznymi zabytkowymi obiektami architektonicznymi, tj.: twierdza i pałac Tower, pałac Buckingham, Opactwo Westminsterskie, katedra św. Pawła, wieża zegarowa Big Ben. Znajduje się tu także Muzeum Brytyjskie (British Museum), Galeria Narodowa (National Gallery), wystawa Madame Tussaud. Jest to także ważny ośrodek międzynarodowego biznesu. Blisko Londynu leżą ważne ośrodki uniwersyteckie: Oksford i Cambridge oraz letnia rezydencja królewska Windsor.

Twierdza Tower (Tower of London) – budowla obronna i pałacowa monarchów Anglii i więzienie, wzniesiona w XI wieku dla Wilhelma Zdobywcy.

Pałac Buckingham – barokowy pałac królewski z XVIII wieku, oficjalna londyńska rezydencja brytyjskich monarchów.

Opactwo Westminsterskie – świątynia anglikańska z XI wieku (powstałe w miejscu wcześniejszej świątyni z VII wieku).

Big Ben – neogotycka wieża z zegarem z XIX wieku.

Atrakcyjność turystyczna **Wielkiej Brytanii**

Szkocja – kraina w Wielkiej Brytanii, słynąca z takich symboli jak: dudy (drewnianego instrumentu dętego), kilt (tradycyjny, narodowy strój szkocki – spódnica zrobiona z tartanu, materiału mającego kraciasty wzór) i whisky. Najważniejszymi miastami turystycznymi są: Glasgow i Edynburg (jest tu zamek – widoczny po lewej oraz pałac Holyrood – po prawej).

Stonehenge – pradawny obiekt kultowy (związany z kultem Księżyca i Słońca) w południowej Anglii, pochodzący z epok neolitu i brązu.

Atrakcyjność turystyczna **Hiszpanii**

Costa Brava – wysunięta na północ katalońska część hiszpańskiego wybrzeża Morza Śródziemnego. Region ten rozwinął się po względem turystycznym dzięki decyzjom politycznym rządu hiszpańskiego, pragnącego wykorzystać świetne warunki środowiskowe.

Baleary – w skład których wchodzi, m.in. Majorka, Minorka i Ibiza (na zdjęciu), które corocznie odwiedza ponad 5 mln turystów z całego świata.

Hiszpania – słynie w turystyce przede wszystkim ze swoich wybrzeży leżących nad Morzem Śródziemnym (np. Costa Brava, Costa Daurada, Costa del Azahar, Costa Blanca, Costa del Sol, Baleary) i Oceanem Atlantyckim (Costa de la Luz, Costa Vasca, Costa Verde, Rias Altas oraz przede wszystkim Wyspy Kanaryjskie).

Wyspy Kanaryjskie – niezwykle malownicze wyspy pochodzenia wulkanicznego, położone na Oceanie Atlantyckim. Cały archipelag składa się z 7 większych wysp, m.in.: Teneryfy, Fuerteventury i Gran Canarii.

Atrakcyjność turystyczna **Hiszpanii**

Madryt – znajduje się tu sporo ważnych obiektów, m.in. muzeum i galeria sztuki Prado (po lewej), Pałac Królewski z XVIII w. (na środku), plac Plaza Mayor z pomnikiem Filipa II (po prawej), Muzeum Thyssen – Bornemisza, Puerta de Alcalá, kościół San Pedro el Real (XV wiek), katedra San Isidoro el Real (XVII wiek).

Barcelona – jest jednym z najczęściej odwiedzanych miast w Europie (jest w pierwszej piątce). Znajduje się tu aż 9 obiektów wpisanych na listę światowego dziedzictwa UNESCO: siedem dzieł architektonicznych Antoniego Gaudiego oraz Szpital św. Pawła (na zdjęciu po lewej) i Pałac Muzyki Katalońskiej (na środkowym zdjęciu). W mieście tym znajduje się także stadion Camp Nou – należący do klubu FC Barcelona (na zdjęciu po prawej).

Atrakcyjność turystyczna Grecji

Grecja – słynie na świecie licznymi zabytkami kultury i sztuki (głównie antycznej). Największe zabytki możemy spotkać w takich miejscowościach jak Ateny (Akropol, teatr Dionizosa, łuk Hadriana), Delfy (świątynia Apollina i starogrecka wyrocznia), Mykeny (ośrodek kultury mykeńskiej z Lwią Bramą i Grobem Agamemnona), Olimpia (miejsce igrzysk olimpijskich oraz świątynia Zeusa – znajdował się tu jeden z 7 cudów świata – Posąg Zeusa i Hery), Mistra (ruiny bizantyjskiego miasta). Grecja posiada także wyspy i wybrzeża o znaczeniu wypoczynkowym, z plażami oraz malowniczymi krajobrazami.

Akropol

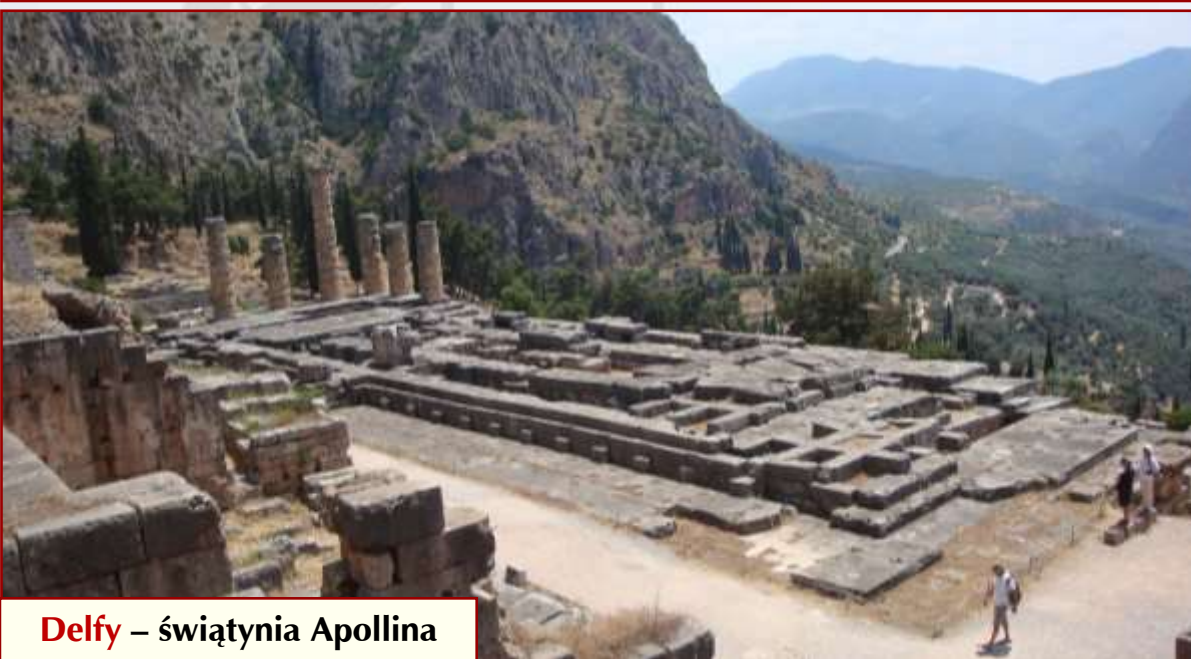
Łuk Hadriana

Teatr Dionizosa

Delfy – świątynia Apollina

Mykeny – stanowisko archeologiczne

Regiony turystyczne świata: **Azja**

- Ze względu na różnorodność krajobrazową, egzotyczną kulturę i atrakcyjność cenową wzrasta znaczenie **Azji** (w szczególności Azji Południowo-Wschodniej):
  - **Chiny** (65,7 mln w 2019 r.; w latach 2020-2023 ruch był znikomy, podobnie jak w przypadku chińskich terytoriów zależnych: **Hongkongu**, **Makao** i **Tajwanie**),
  - **Turcja** (51,2 mln w 2019 r. i 50,5 mln w 2022 r.) – 4 miejsce na świecie w 2022 r.,
  - **ZEA** (21,6 mln w 2019 r. i 22,7 mln w 2022 r.),
  - dalsze pozycje zajmują: **Arabia Saudyjska**, **Indie**, **Tajlandia**, **Malezja**, **Indonezja**, **Singapur**, **Uzbekistan**, **Kazachstan**, **Jordania**, **Iran**, **Japonia**, **Bahrajn** i **Wietnam**.

Dubaj – miasto w ZEA, w którym znajdziemy najwyższy budynek na świecie – Burdż Chalifa (po lewej), największe sztuczne wyspy – Wyspy Palmowe (na środku) i wyjątkowy hotel w kształcie żagla - Burdż al-Arab (po prawej)

Kiyomizu-dera – drewniana buddyjska świątynia w Kioto (Japonia)

Góra – wulkan – Fudzi (Japonia)

Atrakcyjność turystyczna Chin

Wielki Mur Chiński – największa budowla obronna na świecie, składająca się z sieci fortów i wież obserwacyjnych oraz murów obronnych. Całość liczy ponad 2,4 tys. km. Od 1987 r. jest wpisany na listę światowego dziedzictwa UNESCO.

Zakazane Miasto – wpisany na listę światowego dziedzictwa UNESCO, dawny pałac cesarski dynastii Ming i Qing, znajdujący się w centrum Pekinu. Pierwszym przywódcą obcego państwa, który dostąpił od 1949 r. zaszczytu zwiedzania (w zasadzie obiadu) pałacu był w 2017 r. Donald Trump.

Atrakcyjność turystyczna **Indii**

Tadž Mahal – indyjskie mauzoleum (grobowiec) z XVII wieku, położone w Agrze, wzniesione przez Szahdżahana z dynastii Wielkich Mogołów, na pamiątkę przedwcześnie zmarłej, ukochanej żony Mumtaz Mahal. Jest on często nazywany świątynią miłości. Na rogach tej muzułmańskiej świątyni stoją 4 minarety (wieże z których muezin nawołuje wiernych do modlitwy).

Atrakcyjność turystyczna **Turcji**

Świątynia Artemidy w Efezie – jeden z 7 cudów świata, położony w Azji Mniejszej (Turcja), zbudowana w VI wieku p.n.e. Świątynia była poświęcona Artemidzie - bogini księżyca, opiekunce zwierząt i łowów oraz niezamężnych młodych kobiet. Obecnie pozostały jedynie ruiny.

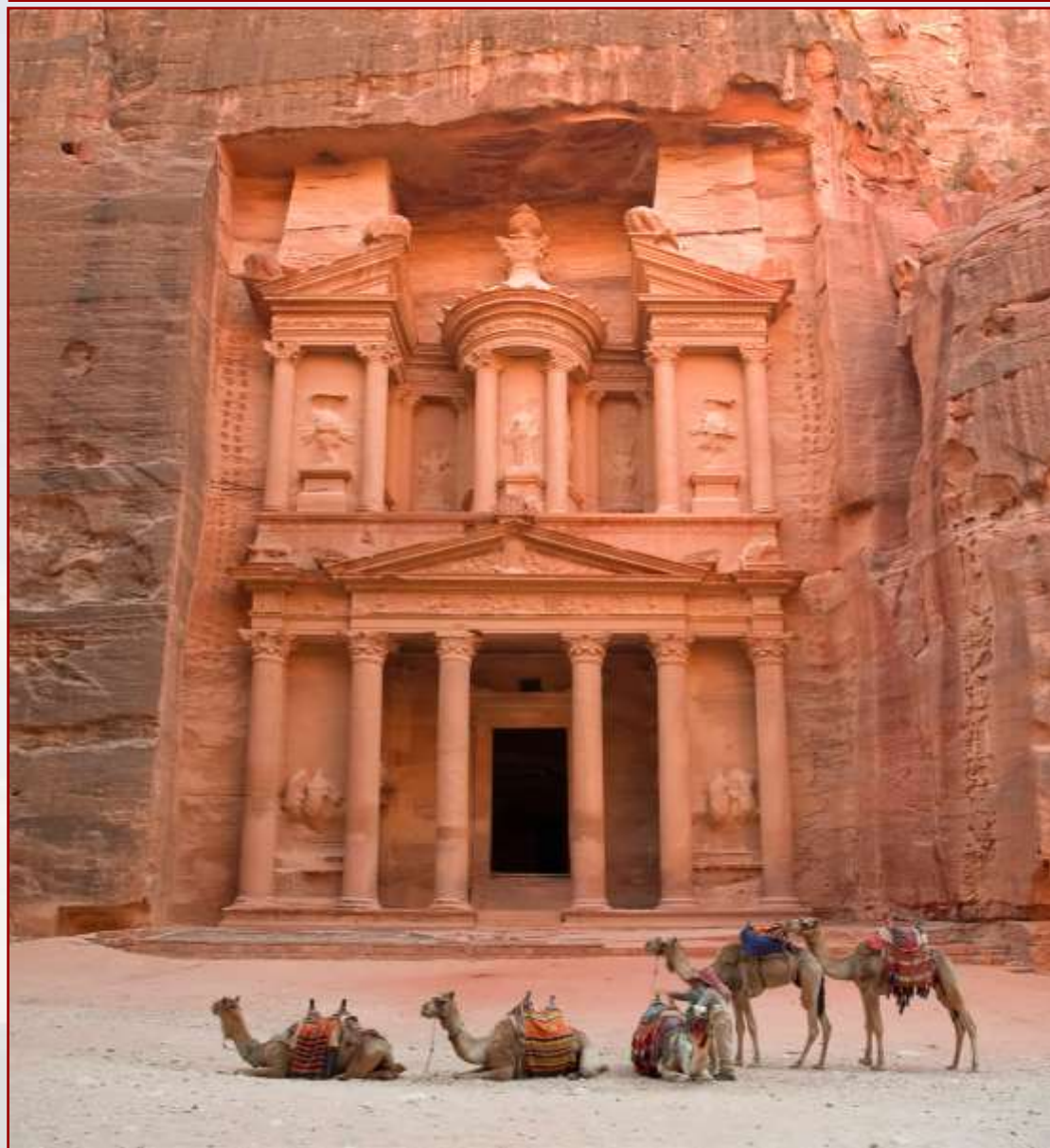

Pamukkale – słynne na cały świat są trawertynowe kaskady, zwane jako “Bawełniany Zamek”.

Atrakcyjność turystyczna **Jordanii**

Petra – będąca ruinami starożytnego miasta, zbudowanego przez Nabatejczyków, leżąca obecnie na terenie Jordanii. Jest jednym z 7 nowych cudów świata. W mieście tym powstały liczne budowle (świątynie, pałace i grobowce) wykute bezpośrednio w skałach.

Regiony turystyczne świata: **Afryka**

- **Afryka**, pomimo dość bliskiej odległości od Europy, odgrywa stosunkowo niewielką rolę w światowej turystyce.
- Najwięcej turystów przyjechało do krajów uważanych za stosunkowo bezpieczne (choć i tu jest różnie):
  - **Egiptu** (11,3 mln w 2019 r. i 11,7 mln w 2022 r.) – dopiero 37 miejsce na świecie,
  - **Maroko** (12,9 mln osób w 2019 r. i 10,9 mln w 2022 r.),
  - mniejsze znaczenie odgrywają: **Tunezja, RPA, Tanzania** (tu szczególnie chętnie odwiedzana jest wyspa **Zanzibar**), **Algieria, Zambia, Mauritius, Ghana, Etiopia** i **Republika Zielonego Przylądka**.

Marakesz w Maroku

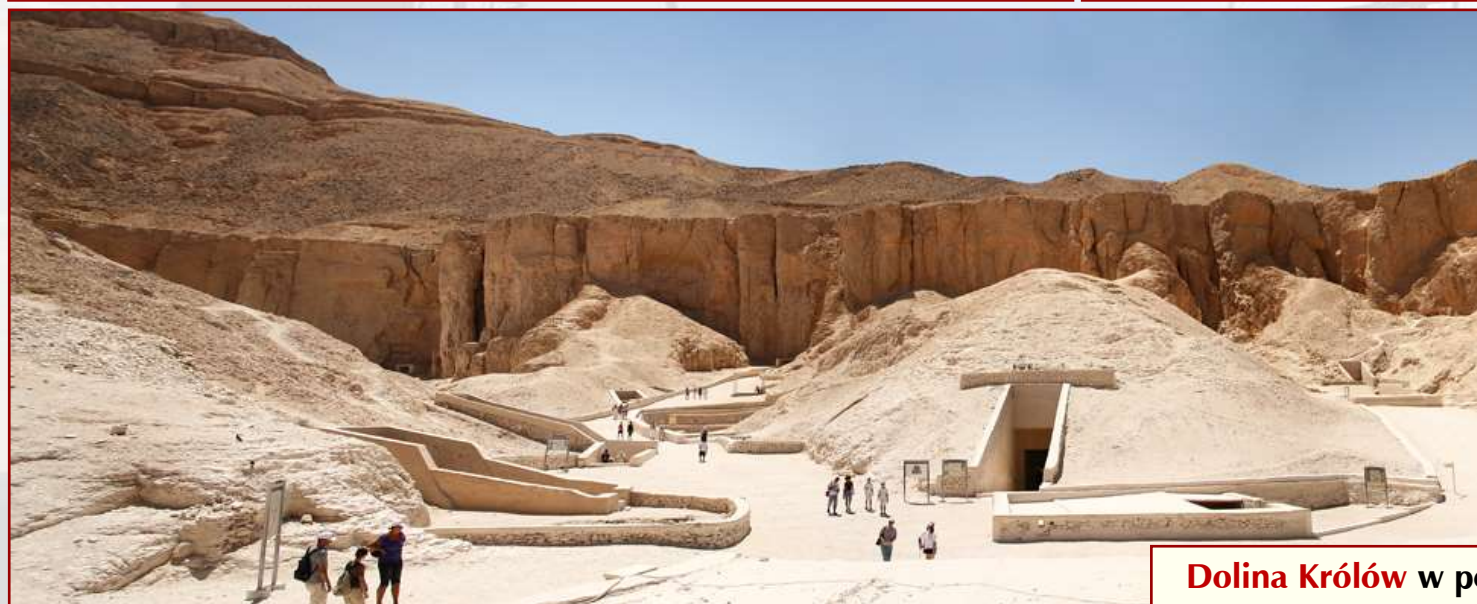
Atrakcyjność turystyczna **Egiptu**

Egipt – słynie na świecie głównie ze względu na liczne zabytki starożytnej cywilizacji, do których należą przede wszystkim: piramidy w Gizie i Sakkara oraz świątynie, posągi i krypty starożytnych w Luksor i Karnak (Dolina Królów – miejsce spoczynku królów Egiptu). Najważniejszymi ośrodkami turystycznymi są Kair i Aleksandria. Na półwyspie Synaj najważniejszym obiektem jest zabytkowy klasztor św. Katarzyny. Państwo to cechują świetne warunki do wypoczynku (praktycznie przez cały rok). Od wielu lat jest to także raj dla pletwonurków (szczególnie Wybrzeże Morza Czerwonego i Zatoka Abaka: Hurgada, Safadża i Szarm el-Szejk).

Wielki Sfinks w Gizie

Piramidy w Gizie

Dolina Królów w pobliżu Luksor i Karnak

Regiony turystyczne świata: **Ameryka Północna i Środkowa**

- Poza Europą, Azją i Afryką turyści chętnie podróżują do **Ameryki Północnej i Środkowej**, w szczególności do:
  - **USA** (79,3 mln osób w 2019 r. i 50,9 mln w 2022 r.) – 3 miejsce na świecie (najczęściej przyjeżdżają Kanadyjczycy),
  - **Meksyku** (45,0 mln w 2019 r. i 38,3 mln w 2022 r.) – 6 miejsce,
  - **Kanady** (22,1 mln w 2019 r. i 12,8 mln w 2022 r.),
  - dalsze pozycje zajmują: **Dominikana**, **Portoryko** (terytorium zależne USA), **Jamajka**, **Kostaryka**, **Salwador**, **Kuba**, **Gwatemala**, **Panama**, **Honduras** i **Nikaragua**.

Dominikana

Kanada – Ottawa

Atrakcyjność turystyczna USA

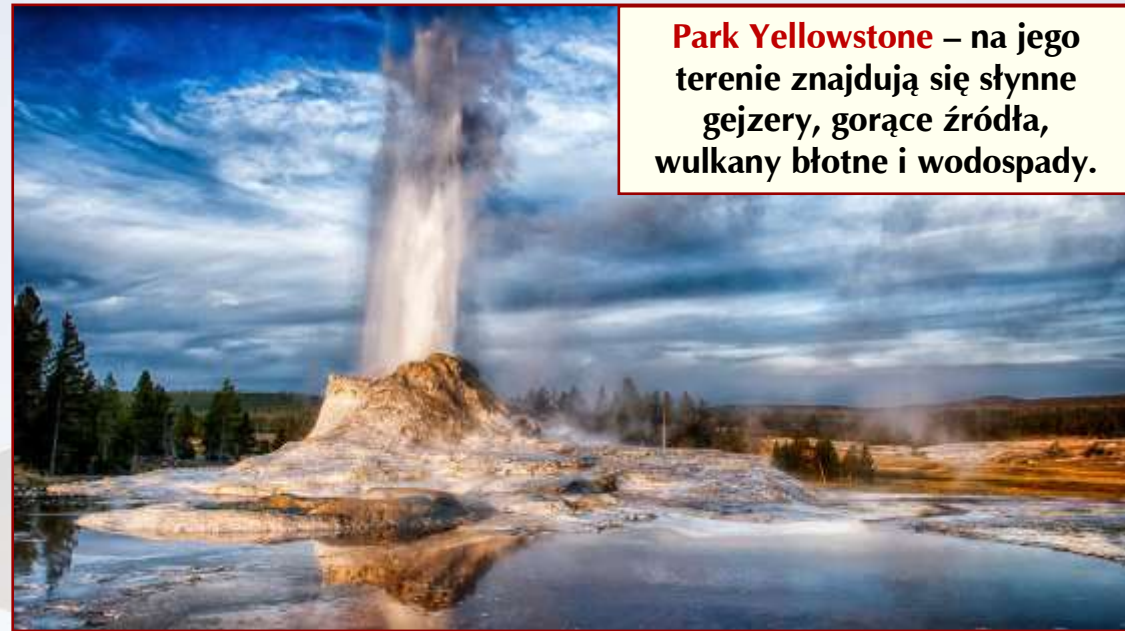
- Na mapie turystycznej świata bardzo ważne miejsce zajmują USA, które co roku przyjmują ponad 50 mln osób,
  - przede wszystkim Kanadyjczyków, Meksykanów, Japończyków, Brytyjczyków oraz Niemców.
  - Wielu Europejczyków (w tym Polaków) przyjeżdża do Stanów Zjednoczonych i Kanady w odwiedziny do swych bliższych lub dalszych krewnych, których przodkowie wyemigrowali dawniej ze Starego Kontynentu “za Ocean”.

Stany Zjednoczone – Nowy Jork

Atrakcyjność turystyczna **USA**

- W Stanach Zjednoczonych turyści odwiedzają głównie:
  - **wielkie miasta**, atrakcyjne z różnych względów:
    - na wschodnim wybrzeżu – **Nowy Jork i Waszyngton**,
    - nad Wielkimi Jeziorami – **Chicago**,
    - na wybrzeżu Pacyfiku – **Los Angeles** (oraz pobliski Disneyland) i **San Francisco**,
    - nad Zatoką Meksykańską – **Nowy Orlean**;
  - **Florydę i Hawaje**;
  - **Góry Skaliste** – ośrodki sportowe: **Colorado Springs, Lake Placid**;
  - **Niagarę** – najłynniejszy wodospad;
  - **Las Vegas** – miasto hazardu;
  - **parki narodowe** – **Yellowstone, Wielki Kanion Kolorado** i in.

Park Yellowstone – na jego terenie znajdują się słynne gejzery, gorące źródła, wulkany błotne i wodospady.

Wielki Kanion Kolorado – prezentuje on pełny przekrój geologiczny od proterozoiku (era prekambryjska) po trias (era mezozoiczna). Każda seria warstw skalnych ma inny odcień.

Hollywood – dzielnica Los Angeles, najłynniejszy na świecie ośrodek kinematografii.

Regiony turystyczne świata: **Ameryka Południowa**

- **Ameryka Południowa** w światowej turystyce, pomimo posiadania znacznych walorów przyrodniczych i kulturowych, odgrywa stosunkowo niewielką rolę.
- Najwięcej turystów corocznie przyjeżdża do:
  - **Kolumbii** (4,2 mln osób w 2019 r. i 4,6 mln w 2022 r.),
  - **Argentyny** (7,4 mln osób w 2019 r. i 3,9 mln w 2022 r.),
  - **Brazylii** (6,4 mln w 2019 r. i 3,6 mln w 2022 r.).
- Mniejszą rolę pełnią: **Urugwaj, Chile, Peru i Ekwador.**

Kolumbia – odznacza się występowaniem wielu tropikalnych wysp pełnych niesamowitych walorów przyrodniczych. Odznaczają się one rajskimi plażami otoczonymi ciepłą wodą.

Buenos Aires w Argentynie – boskie Buenos to bez wątpienia najbardziej kosmopolityczne miasto Ameryki Południowej, niosące w sobie oszałamiającą energię, przestrzeń i styl emanujący pewnością siebie. Wielkie bulwary i ostentacyjna architektura to jedna strona stolicy Argentyny. Inna, zapewne bardziej ludzka i swojska to dzielnice barrios tworzące lokalne społeczności, do których przylgnęło określenie “najbardziej cywilizowane mrowisko na świecie”.

Atrakcyjność turystyczna **Brazylia**

Brazylia – jest najważniejszym pod względem turystycznym krajem Ameryki Południowej. Największymi ośrodkami turystycznymi w kraju są: Rio de Janeiro (plaża Copacabana i miejsce najstłynniejszego na świecie karnawału oraz wznoszący się na wysokość 37 m pomnik Chrystusa Zbawiciela), Sao Paulo, Brasilia (z nowoczesną architekturą), Manaus (miasto w środku Amazonii) oraz Olinda, Recife i Salvador. Wśród turystów popularne są także wodospady na Iguaçu (na południu kraju; system wodospadów, składających się w wielu kaskad).

Rio de Janeiro – Copacabana

Rio de Janeiro – Chrystus Zbawiciel (uznany za jeden z nowych siedmiu cudów świata)

Wodospady na Iguaçu

Regiony turystyczne świata: **Australia i Oceania**

- Najmniejsza ilość turystów trafia do **Australii i Oceanii**.
- Najwięcej turystów corocznie odwiedza **Australię** (9,5 mln osób w 2019 r. i 3,7 mln w 2022 r.).
- Jeszcze mniejszą rolę pełnią: **Nowa Zelandia, Fidżi, Guam** (terytorium USA) i **Wyspy Cooka**.

Nowa Zelandia – bardzo atrakcyjny pod względem turystyczny kraj – nie brakuje tu pięknych widoków oraz osobliwych miasteczek.

Fidżi – corocznie odwiedza niemal tylu turystów, co wynosi łączna liczba wszystkich mieszkańców. Dla przykładu w 2019 roku kraj ten odwiedziło 0,9 mln turystów, zaś w 2022 roku – 0,6 mln (liczba ludności wynosi około 930 tys.).

Atrakcyjność turystyczna **Australii**

Australia – jest jednym z najbardziej atrakcyjnych pod względem turystycznych krajów świata. Niewątpliwymi atrakcjami tego kraju są: Ayers Rock (Uluru; olbrzymi monolit – święte miejsce dla Aborygenów), Alice Springs (miasto powstałe w samym centrum kraju), Kalgoorlie (miasto gorączki złota). Bardzo chętnie uczęszczane są także Wielkie Góry Wododziałowe (szczególnie ich najwyższa część – Alpy Australijskie z Górą Kościuszki) oraz Wielka Rafa Koralowa (podlegająca w większości ochronie; na terenie nie chronionym powstały liczne ośrodki wypoczynkowe, np. Lizard Island i Green Island), a także Tasmania (względy przyrodnicze).

Ayers Rock (Uluru) – święte miejsce dla Aborygenów.

Wielka Rafa Koralowa

KONIEC

Materiały pomocnicze do nauki
Opracowane w celach edukacyjnych (niekomercyjnych)

Opracowanie i redakcja: *Sławomir Dmowski*
Kontakt: *kontakt@geografia24.eu*

WSZELKIE PRAWA ZASTRZEŻONE
- KOPIOWANIE ZABRONIONE -